

บทที่ 1

ประวัติการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

สาระสำคัญ

แรกเดิม ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้จัดหมู่หนังสือโดยแยกตามขนาดของหนังสือ จัดเรียงลำดับตามหมายเลขทะเบียนหนังสือ จัดหมวดหมู่ตามสาขาวิชาเหมือนกับระบบที่ใช้ในห้องสมุดของเบนจามิน แฟรงคลิน ที่เมืองฟิลาเดลเฟีย และจัดหมวดหมู่ตามระบบของโรมัส เจฟเฟอร์สัน ระบบการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่ใช้ในปัจจุบัน ได้พัฒนามาจากระบบขยายของคัตเตอร์ เป็นระบบการจัดหมวดหมู่ที่เกิดจากการปฏิบัติ (Practical system) และเน้นลักษณะขอบเขตของเนื้อหาความรู้ (Literary warrant) เป็นสำคัญ

จุดมุ่งหมาย

1. อธิบายพัฒนาการของระบบการจัดหมู่หนังสือที่ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันใช้ตั้งแต่สมัยแรกจนถึงปัจจุบันได้
2. บอกรายชื่อบุคคลและบทบาทที่มีต่อการพัฒนาระบบการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้
3. เปรียบเทียบโครงร่างของระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่มีพื้นฐานมาจากระบบขยายของคัตเตอร์ได้
4. บอกวัตถุประสงค์ของการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้

1.1 ระบบการจัดหมู่ที่ใช้ในสมัยแรก

ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน ค.ศ. 1800 เมื่อประธานาธิบดีจอห์น อควินส์ อดัมส์ อนุมัติให้ผ่านร่างพระราชบัญญัติย้ายที่ทำการรัฐสภาจากเมืองฟิลาเดลเฟียไปอยู่ ณ เมืองหลวงใหม่ คือ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และได้อนุมัติงบประมาณจำนวน 5,000 เหรียญสหรัฐ เพื่อจัดซื้อหนังสือที่จำเป็นสำหรับสมาชิกรัฐสภา ใช้ค้นคว้าข้อมูลต่างๆ โดยมีแซมวอล เด็กสเตอร์ (Samuel Dexter) วุฒิสมาชิกแห่งรัฐแมสซาชูเซตส์ช่วยในการคัดเลือกหนังสือ เขาได้สั่งซื้อหนังสือเป็นครั้งแรกจากประเทศอังกฤษจำนวน 152 ชื่อเรื่อง เป็นจำนวน 740 เล่ม ส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมาย รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และประวัติศาสตร์ รวมทั้งมีแผนที่ซึ่งมีวางไว้ในกล่องเฉพาะ

ปี ค.ศ.1802 - ประธานาธิบดีโทมัส เจฟเฟอร์สัน (ประธานาธิบดีคนที่ 3 ของสหรัฐอเมริกา) ได้แต่งตั้งจอห์น เจมส์ เบคเคิลีย์ (John James Beckley) เพื่อนสนิทคนหนึ่งของประธานาธิบดีโทมัส เจฟเฟอร์สัน เป็นบรรณารักษ์คนแรกของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

จอห์น เจมส์ เบคเคิลีย์ และคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดได้ขอให้สมาชิกรัฐสภาและประธานาธิบดีเสนอชื่อหนังสือที่ต้องการ ตลอดจนขอรับบริจาคหนังสือจากห้องสมุดส่วนตัวของผู้ดี หรือชนชั้นสูงที่มีฐานะดี และนักการเมืองให้กับห้องสมุดรัฐสภาด้วย

- ระบบการจัดหมู่หนังสือที่ใช้ในครั้งแรกเป็นระบบการจัดหมวดหมู่จำแนกตามขนาดของหนังสือ เช่น ขนาด 4 หน้าก ; 8 หน้าก ; 16 หน้าก และ 24 หน้าก หนังสือที่มีขนาดเดียวกันจัดเรียงลำดับตามหมายเลขทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง การจัดหมู่หนังสือด้วยระบบนี้ยังไม่มีการปรับใดๆ เนื่องจากห้องสมุดรัฐสภายังมีปริมาณหนังสือไม่มากนัก

ปี ค.ศ. 1808 - ได้มีการปรับปรุงระบบการจัดหมู่เป็นครั้งแรก โดยเพิ่มการจัดแบ่งตามรูปแบบของสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผนผัง กฎหมาย วารสารสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รายงานการประชุม เอกสารรายรับและรายจ่าย พระราชบัญญัติและรัฐสาร

ปี ค.ศ. 1812 - ห้องสมุดรัฐสภามีหนังสือเพิ่มขึ้นเป็น 905 ชื่อเรื่อง จำนวนประมาณ 3,000 เล่ม ส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่จัดพิมพ์ในประเทศอังกฤษ ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดหมวดหมู่ที่ดีกว่า โดยจัดแยกสิ่งพิมพ์ตามสาขาวิชา ชีตหลักในการจัดหมวดหมู่ของเซอร์ฟรานซิส เบคอน (Sir Francis Bacon) และฌอง เลอ รอนด์ ดาลอมแบร์ต (Jean le Rond D'Alambert) ซึ่งใช้ในห้องสมุด "The Library Company of Philadelphia" ของเบนจามิน แฟรงคลิน (Benjamin Franklin) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1789 เป็นต้นมา การ

จัดหมวดหมู่ระบบเบคอนและคาลอมแบร์ต แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ มี 18 หมวด ดังนี้ คือ

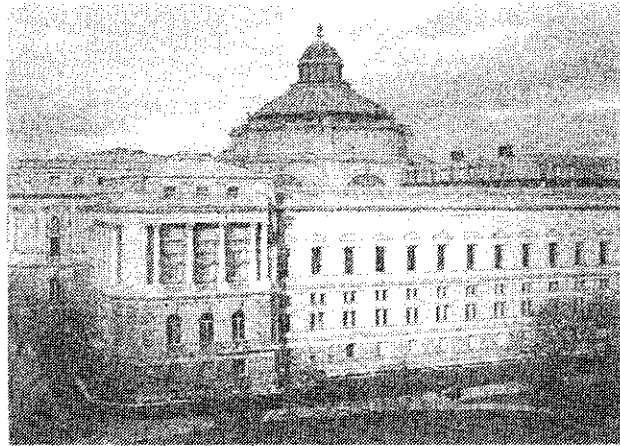
ประวัติศาสตร์	{	1. คัมภีร์ประวัติศาสตร์ 2. ศาสนประวัติ 3. ประวัติศาสตร์, พงศาวดาร, ชีววิทยา, โบราณคดี 4. ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว
ปรัชญา	{	5. กฎหมาย 6. จริยศาสตร์, ศีลธรรม, เทววิทยา และเทพนียายวิทยา 7. ตรรกวิทยา, สุนทรพจน์ และการวิจารณ์ 8. พจนานุกรม, ไวยากรณ์ และเอกสารทางการศึกษา 9. การเมือง, เศรษฐศาสตร์การเมือง 10. การค้าและการพาณิชย์ 11. วิชาการทหารและนาวิกศาสตร์ 12. เกษตรกรรมและเศรษฐกิจชนบท 13. ชลรัษาติวิทยา 14. แพทยศาสตร์และเคมี
ศิลป์	{	15. กวีพันธ์และวรรณกรรม 16. ศิลปศาสตร์ วิทยาศาสตร์และวรรณกรรมเบ็ดเตล็ด 17. รัฐสาร 18. แผนที่ แผนที่ภูมิและแผนที่

หนังสือที่อยู่ในหมวดเดียวกันจัดเรียงตามลำดับขนาดของหนังสือและตามลำดับอักษรชื่อเรื่องอีกครั้งหนึ่ง

1.2 ระบบการจัดหมู่ของโรมัส เจฟเฟอร์สัน (Jeffersonian Classification)

ในฤดูใบไม้ผลิ ปี ค.ศ. 1813 มีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้นซึ่งมีผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน นั่นคือทหารอังกฤษได้เผาตีกรัฐสภา ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในตีกรัฐสภาได้รับความเสียหายมาก กองกำลังทหารอังกฤษได้ทำลายเอกสารจดหมายเหตุ หนังสือส่วนใหญ่ถูกไฟไหม้ ในครั้งนั้นประธานาธิบดีโรมัส เจฟเฟอร์สันได้เสนอขายห้องสมุดส่วนตัวให้รัฐสภา ในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ.1814 รัฐสภานุมัติเงินจำนวน 23,950 เหรียญสหรัฐฯ เพื่อซื้อห้องสมุดของเจฟเฟอร์สันซึ่งหนังสือจำนวน 6,487 เล่ม และได้รับการจัดหมวดหมู่ด้วยระบบของเจฟเฟอร์สันเอง ขณะนั้นประธานาธิบดีโรมัส เจฟเฟอร์สัน มีอายุประมาณ 71 ปี เป็นผู้ที่มิถูอุปการสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างมากมาย กล่าวกันว่าจำนวนเงินประมาณ 2 ใน 3

ส่วน ที่ประธานาธิบดีโรมัส เจฟเฟอร์สัน ได้รับจากการขายห้องสมุดส่วนตัวให้รัฐสภา เขาได้มอบให้กับเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นห้องสมุดที่ดีที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมาเจ้าหน้าที่ได้ทำการขนย้ายหนังสือจากห้องสมุดส่วนตัวของประธานาธิบดีโรมัส เจฟเฟอร์สัน ที่บ้านพักในเมืองมอนติเซลโล รัฐเวอร์จิเนีย มายังกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. โดยใช้ระยะเวลาการเคลื่อนย้ายหนังสือ 6 วัน ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้ใช้ระบบของเจฟเฟอร์สันจนกระทั่งปลายศตวรรษที่ 19 จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดหมวดหมู่ใหม่ เพื่อความเหมาะสมกับขนาดของห้องสมุดซึ่งมีหนังสือเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

อาคาร โรมัส เจฟเฟอร์สัน (The Jefferson Building) เป็นอาคารหลักของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ระบบการจัดหมู่หนังสือที่โรมัส เจฟเฟอร์สัน คิดขึ้นนี้ได้แนวทางมาจากระบบเบคอนและคาลอมแบร์ต โดยการแบ่งตามสาขาวิชา 3 กลุ่มใหญ่และ 44 หมวด ดังนี้ คือ

หมวด 1 – 15 ว่าด้วยประวัติศาสตร์และธรรมชาติวิทยา

1. ประวัติศาสตร์สมัยโบราณ.-- 2. ประวัติศาสตร์สมัยปัจจุบันของประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป.-- 3. ประวัติศาสตร์สมัยปัจจุบันของราชอาณาจักรอังกฤษ.-- 4. ประวัติศาสตร์สมัยปัจจุบันของอเมริกา.-- 5. ศาสนาประวัติ.-- 6. ประวัติศาสตร์ธรรมชาติและธรรมชาติวิทยา.-- 7. การเกษตร.-- 8. เคมี.-- 9. ศัลยกรรม.-- 10. การแพทย์, อายุรกรรม.-- 11. สรีรวิทยา.-- 12. สัตววิทยา.-- 13. พฤกษศาสตร์.-- 14. การศึกษาเกี่ยวกับแร่.-- 15. อาชีพของมนุษย์และเทคนิคศิลป์.

หมวด 16 – 29 ว่าด้วยปรัชญา

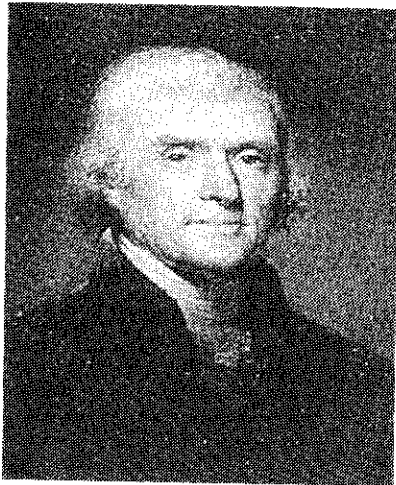
16. ศีลธรรม, จริยศาสตร์.-- 17. ศาสนา.-- 18. กฎหมายว่าด้วยความเสมอภาค.-- 19. แม่บทกฎหมาย, พระราชบัญญัติ, กฎหมายอาญาและกฎหมายคู่สัญญา.-- 20. กฎหมายพาณิชย์.-- 21. กฎหมายว่าด้วยการทะเล.-- 22. กฎหมายทางด้านศาสนา.-- 23. กฎหมายว่าด้วยการต่างประเทศ.-- 24. ทฤษฎีการปกครอง.-- 25. คณิตศาสตร์ : เลขคณิต.-- 26. เรขาคณิต.-- 27. ฟิสิกส์.-- 28. ดาราศาสตร์.-- 29. ภูมิศาสตร์.

หมวด 30 – 43 ว่าด้วยศิลปะปริศนีย์

30. สถาปัตยกรรม.-- 31. จิตรกรรม, ประติมากรรม, การจัดสวน.-- 32. ดนตรี.-- 33. กวีนิพนธ์, มหากาพย์.-- 34. นิยาย, นิทาน.-- 35. บทกวีเกี่ยวกับชีวิตในชนบท, โคลงพรรณนาความในใจ.-- 36. คติธรรม.-- 37. โศกนาฏกรรม.-- 38. สุขนาฏกรรม.-- 39. บทสนทนา.-- 40. วรรณคดี, สุนทรพจน์, ปาฐกถา.-- 41. ทฤษฎีการวิจารณ์.-- 42. บรรณานุกรม.-- 43. การวิจารณ์ภาษาต่าง ๆ ทั่วไป หลายภาษา.

หมวดสุดท้าย คือ หมวดที่ 44 เป็นตารางเลขซึ่งไม่สามารถจัดรวมเข้ากับกลุ่มใหญ่ใด ๆ ได้

แม้ว่าระบบการจัดหมู่ของประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน มีหลายหมวดหมู่ซึ่งพยายามครอบคลุมทุกแขนงวิชาก็ตาม บรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันมิได้นำมาใช้ทุกหมวด แต่มีการปรับปรุงระบบให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและความต้องการการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน (Thomas Jefferson)
(1743 – 1826) เป็นประธานาธิบดีคนที่ 3 ของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นผู้มีความรู้และการอ่านอย่างใหญ่หลวง ในฐานะเป็นบุคคลหลักในการก่อตั้งห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ด้วยการมอบห้องสมุดส่วนตัวให้เป็นหลักของการกำเนิดห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น จนปัจจุบันนี้ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้ชื่อว่า เป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในโลก เป็นสถาบันทางวัฒนธรรมที่สะสมอารยธรรมของมนุษย์ ความรู้ และความคิดของมนุษย์ที่ถ่ายทอดบันทึกไว้ในทรัพยากรสารนิเทศมากมายมหาศาล

ในปี ค.ศ. 1846 กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้สำนักพิมพ์และผู้จัดพิมพ์ส่งเอกสารสิ่งพิมพ์ทุกชนิดทุกเรื่องที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในประเทศให้กับห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ด้วยเหตุผลในด้านการควบคุมสิ่งพิมพ์และบรรณานุกรมของชาติ ทำให้ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันมีสิ่งพิมพ์และหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ปริมาณหนังสือทวีจำนวนมากขึ้นเป็นล้านเล่ม

เมื่อห้องสมุดรัฐสภามีสิ่งพิมพ์เพิ่มมากขึ้น การจัดหมวดหมู่และการให้สัญลักษณ์ประจำหนังสือมีปัญหาตามมา บุคคลที่มีบทบาทสำคัญ คือ เอนธเวอร์ธ แรนด์ สโปฟฟอร์ด (Ainsworth Rand Spofford) บรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันในระหว่างปี ค.ศ. 1864 – 1897 ได้ขยาย

เอนธเวอร์ธ แรนด์ สโปฟฟอร์ด (Ainsworth Rand Spofford) หัวหน้าบรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันระหว่างปี ค.ศ. 1864 – 1897 เป็นผู้ขยายสัญลักษณ์ประจำหนังสือให้มีความละเอียดยิ่งขึ้น

สัญลักษณ์ของหนังสือให้ละเอียดยิ่งขึ้น

เช่น หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของรัฐฟิลาเดลเฟีย มีเลขหนังสือ 4/32

4 = หมวดหมู่ว่าด้วยประวัติศาสตร์อเมริกา

32 = เลขทะเบียนหนังสือ

ต่อมาเมื่อห้องสมุดมีหนังสือทางด้านประวัติศาสตร์ของรัฐฟิลาเดลเฟียเพิ่มขึ้น

เช่น หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สังคมของรัฐฟิลาเดลเฟีย

เลขหนังสือที่สโปฟฟอร์ดกำหนดให้ คือ 4/32 a

มีการเพิ่มตัวอักษรสำหรับหนังสือที่ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้รับตามลำดับถัดไป

ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้ใช้ระบบการจัดหมู่หนังสือของโรมัส เจฟเฟอร์สัน มาเป็นเวลาเกือบหนึ่งร้อยปี

1.3 รูปแบบของระบบที่ใช้ในปัจจุบัน

ในปลายทศวรรษ 1890 ระบบการจัดหมู่หนังสือของเจฟเฟอร์สันไม่สามารถรองรับใช้ในการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้อีกต่อไป ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันมีปริมาณหนังสือเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เดิมจากจำนวน 7,000 เล่ม เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนล้านเล่ม มีการ

ขยายห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันแยกเป็นอาคารเอกเทศ (ปัจจุบันยังคงเป็นส่วนหนึ่งของตึกรัฐสภา) และเปิดให้ประชาชนใช้ในปี ค.ศ. 1897 ในขณะนั้นจอห์น รัสเซลล์ ยังก์ (John Russell Young) หัวหน้าบรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้เสนอให้เจมส์ ซี.เอ็ม. แฮนสัน (James C.M. Hanson) หัวหน้าแผนกงานบัตรรายการ และชาร์ลส์ มาร์เทล (Charles Martal) หัวหน้างานจัดหมู่หนังสือศึกษาระบบการจัดหมวดหมู่ที่มีแผนการจัดหมวดหมู่เรียบร้อยแล้วและเหมาะสมสำหรับใช้ในการจัดหมวดหมู่หนังสือห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

จอห์น รัสเซลล์ ยังก์ (John Russell Young) หัวหน้าบรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ระหว่างปี ค.ศ. 1897 - 1899 เสนอให้มีการศึกษารูปแบบระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันใหม่ เนื่องจากระบบการจัดหมู่ของโรมัส เจฟเฟอร์สัน ไม่สามารถรองรับหนังสือที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งความหลากหลายของสาขาวิชาการ และปริมาณ

แฮนสันและมาร์เทลได้ศึกษาระบบการจัดหมู่หนังสือที่สำคัญและมีแผนการจัดหมู่พิมพ์เผยแพร่แล้ว มีอยู่ 3 ระบบ คือ

1. ระบบทศนิยมของคิวอี้ (Dewey Decimal Classification)
2. ระบบฮอลล์ สกิมของฮอตโต ฮาร์วิก (Otto Harwig's Halle Schema)
3. ระบบขยายของคัตเตอร์ (Cutter's Expansive Classification)

เมื่อได้ศึกษาระบบการจัดหมู่หนังสือทั้ง 3 ระบบนี้แล้ว แฮนสันและมาร์เทลสรุปความเห็นพ้องกันว่า ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันไม่สามารถรับระบบของคิวอี้มาใช้ได้ เนื่องจากคิวอี้ไม่อนุญาตให้มีการเปลี่ยนแปลงแผนการจัดหมู่ของเขา อีกประการหนึ่งในขณะนั้นมีห้องสมุดหลายประเภทในประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยแห่งได้ใช้ระบบการจัดหมู่หนังสือของคิวอี้แล้ว และมีความเห็นว่าเป็นการไม่ยุติธรรม หากมีการเปลี่ยนแปลงแผนการจัดหมวดหมู่ของคิวอี้เพื่อให้เหมาะสมกับห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันโดยเฉพาะ นอกจากนี้แม้ว่ามาร์เทลมีความเห็นว่าระบบคิวอี้เป็นระบบที่มีสัญลักษณ์ที่เหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ แต่สัญลักษณ์นั้นไม่เหมาะสมกับการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่มีเป็นจำนวนมาก ส่วนระบบฮอลล์ สกิมของฮอตโต ฮาร์วิกนั้นเน้น

ในเรื่องปรัชญาแบบเยอรมันมากเกินไป ซึ่งไม่เหมาะที่จะนำมาใช้กับห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเช่นกัน บุคคลทั้งสองจึงให้ความสนใจในระบบการจัดหมวดหมู่แบบขยายของคัตเตอร์เป็นพิเศษ และชาร์ลส์ เอมมี คัตเตอร์ (Charles Ammi Cutter) ซึ่งเป็นเจ้าของระบบเองมีความยินดีให้ความช่วยเหลือและยินยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงแผนการจัดหมู่ของเขาได้ตามความจำเป็น การตัดสินใจของแฮนสันและมาร์เตลในครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาระบบการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่มีการใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ในปี ค.ศ.1899 เฮอร์เบิร์ต พุทนาม (Herbert Putnam) ซึ่งเดิมเป็นบรรณารักษ์ของห้องสมุดประชาชนเมืองบอสตัน ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าบรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันสืบต่อจากจอห์น รัสเซลล์ ยังก์ พุทนามให้การสนับสนุนการจัดหมวดหมู่ด้วยระบบใหม่อย่างจริงจัง มีการประชุมเพื่อวางโครงการจัดหมวดหมู่ใหม่หลายครั้ง จนกระทั่งในปี ค.ศ.1901 การจัดหมวดหมู่หนังสือด้วยระบบใหม่จึงได้เริ่มขึ้น เป็นการจัดหมวดหมู่หนังสือที่เป็นระบบและมีรูปแบบการจัดเรียงที่ดีมากยิ่งขึ้นกว่าระบบเดิม

เฮอร์เบิร์ต พุทนาม (Herbert Putnam) หัวหน้าบรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ระหว่างปี ค.ศ. 1899 – 1939 สนับสนุนให้มีการศึกษาและจัดระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือแบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่ใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ระบบการจัดหมู่หนังสือแบบขยายของคัตเตอร์ที่ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันนำมาประยุกต์ใช้ มีความเหมือนที่เห็นได้อย่างชัดเจนมี 2 ประการ คือ

1. โครงร่างการจัดหมวดหมู่
2. หมวด Z ว่าด้วยศิลปะเกี่ยวกับหนังสือ ซึ่งมาร์เตลใช้เป็นหมวดเกี่ยวกับบรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์

โครงร่างของระบบแบบขยายของคัตเตอร์เปรียบเทียบกับ โครงร่างของระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้ดังนี้

<p style="text-align: center;">โครงร่างของระบบคัตเตอร์</p>	<p style="text-align: center;">โครงร่างของระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (ปี ค.ศ.1904)</p>
A การอ้างอิงและงานทั่วไป	A เรื่องทั่วไปและรวมเรื่อง
B ปรัชญา	B-BJ ปรัชญา
BR ศาสนา (ยกเว้นศาสนาคริสต์และยิว)	BL-BX ศาสนา
C ศาสนาคริสต์และยิว	C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ทั่วไป
D ศาสนาประวัติ	D ประวัติศาสตร์ (ยกเว้นอเมริกา)
E ชีวิตประวัติ	E-F ประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา
F ประวัติศาสตร์	G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา และการกีฬา
G ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว	H-HA สังคมศาสตร์ : สถิติ
H สังคมศาสตร์	HB-HJ เศรษฐศาสตร์
I สังคมวิทยา	HM-HX สังคมวิทยา
J การเมือง การปกครอง	I -----
K กฎหมาย	J รัฐศาสตร์
L วิทยาศาสตร์กายภาพ	K กฎหมาย
M ประวัติศาสตร์ธรรมชาติ : ชีววิทยาและ ธรณีวิทยา	L การศึกษา
N พฤษศาสตร์	M ดนตรี
O สัตววิทยา	N ศิลปะ
P -----	O -----
Q การแพทย์	P ภาษาศาสตร์และวรรณคดี
R ศิลปะประยุกต์	Q วิทยาศาสตร์
S วิศวกรรมศาสตร์	R การแพทย์
T อุตสาหกรรมและงานช่างฝีมือ	S การเกษตร
U ศิลปะการป้องกันตัว และการอนุรักษ์	T เทคโนโลยี
V ศิลปะสันตนาการ : การกีฬา, ละคร, ดนตรี	U วิชาการทหาร
W ศิลปะบริสุทธิ์	V นาวิกศาสตร์
X ภาษาศาสตร์	W,X,Y -----
Y วรรณคดี	Z บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์
YX นวนิยาย	
Z ศิลปะเกี่ยวกับหนังสือ	

จากโครงการจัดหมวดหมู่ระบบขยายของคัตเตอร์ แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างหมวดหมู่ไม่เป็นไปตามลำดับชั้น เช่น หมวด BR หมายถึง หมวดศาสนา ในขณะที่หมวด C และ D เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนาเช่นกัน แสดงว่า หมวด C และ D ใช้เป็นหมวดย่อยของหมวด BR ความไม่สัมพันธ์กันในการจัดเรียงลำดับหมวดหมู่ของระบบคัตเตอร์นี้ แอนสันได้จัดเรียงลำดับใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้หมวดศิลปะอยู่ระหว่างหมวดสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โครงการของการจัดหมู่หนังสือแบบระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่แอนสันได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้เสร็จสมบูรณ์ เมื่อปี ค.ศ. 1904 และถือเป็นรูปแบบของการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่ใช้ในปัจจุบัน

การพัฒนาการแบ่งหมวดหมู่ของระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีพื้นฐานมาจากระบบขยายของคัตเตอร์ (Cutter's Expansive Classification) ดังนั้นในปี ค.ศ. 1898 ชาร์ลส์ มาร์เทลได้จัดทำหมวด Z (บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์) ขึ้นเป็นหมวดแรก โดยอาศัยเค้าโครงจากหมวด Z ของระบบขยายของคัตเตอร์ และมีความเห็นว่า หมวด Z นี้ จะรวมงานบรรณานุกรมที่จำเป็นสำหรับโครงการจัดหมวดหมู่ใหม่ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน อีกทั้งเป็นหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งหมด ในปี ค.ศ. 1901 แผนการจัดหมวดหมู่ต่าง ๆ เริ่มจัดพิมพ์ออกมา เริ่มต้นด้วยหมวด E – F หมวดหมู่ที่จัดทำสำเร็จภายในปี ค.ศ. 1904 ได้แก่ หมวด D, E – F, M, Q, R, S, T, U และ Z ส่วนหมวด A, C, G, H, และ V จัดทำแล้วเสร็จเมื่อปี ค.ศ. 1948 หมวด K จัดทำแล้วเสร็จเมื่อปี ค.ศ. 1969 มีหมวดย่อย KF (กฎหมายของสหรัฐอเมริกา) .จัดทำเสร็จเป็นหมวดแรก ตามด้วยหมวด K (กฎหมายทั่วไป), KD (กฎหมายของสหราชอาณาจักร และไอร์แลนด์) และหมวด KE (กฎหมายของแคนาดา)

1.4 วัตถุประสงค์ของระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

แรกเดิม ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นระบบที่จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งใช้ประโยชน์ในการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเท่านั้น เป็นระบบที่มีได้จัดหมวดหมู่ตามระบบทฤษฎีปรัชญาจำแนกความรู้ (Theoretical system) แต่เป็นระบบที่เกิดจากการปฏิบัติ (Practical system) การจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่มีจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็วและเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของสาขาวิชาใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ เซอร์ฮอร์เบิร์ต พูทน์ม ได้กล่าวไว้ว่า “การจัดหมู่ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นระบบที่คิดขึ้นจากการเปรียบเทียบแผนการจัดหมู่ระบบต่างๆ ได้แก่ ระบบทศนิยม และระบบขยาย ระบบที่เหมาะสมในการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันนั้นควรเป็นระบบที่ยืดหยุ่นเพื่อการจำแนกสิ่งพิมพ์เฉพาะภายในห้องสมุดได้อีกประการหนึ่งระบบนี้มีได้จัดเรียงลำดับหมวดหมู่สาขาวิชาตามหลักทฤษฎีใด ๆ แต่จัดเรียงตามกลุ่มหนังสือต่าง ๆ”(Chan 1980,28)

ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันนี้มีได้เกิดขึ้นเพื่อให้เป็นระบบสากลที่สมบูรณ์ครอบคลุมเนื้อหาทุกสาขาวิชาและสามารถใช้กับห้องสมุดอื่น ๆ ได้ หากแต่เพื่อ (1) พัฒนาระบบการจัดหมู่ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเอง ; (2) เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์จัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ; (3) เพื่อความสะดวกในการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้ ; และ (4) เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ ดังนั้นการจัดหมู่แต่ละหมวด จึงเป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละหมวด และสอดคล้องกับหลักการจัดระบบของการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่ว่า “เป็นระบบที่เกิดจากการปฏิบัติ (practical system)” ดังนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีการแบ่งย่อยหมวดหมู่ออกเป็นหมวดย่อยเท่า ๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหาของความรู้ (Literary warrant) ของแต่ละสาขาวิชา ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันจึงครอบคลุมสาขาความรู้ต่าง ๆ ที่มีเฉพาะในห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเท่านั้น

การพัฒนาแผนการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นผลงานจากความรู้ ความคิดร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาในแขนงวิชาต่าง ๆ (Subject specialists) และนักจัดหมวดหมู่หนังสือหรือบรรณารักษ์จัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (classifiers) ดังนั้นความสมบูรณ์ของการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันจึงขึ้นอยู่กับขอบเขตและลักษณะของเนื้อหาของความรู้ที่มีอยู่ในห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นเกณฑ์ แม้ว่าการจัดหมู่หนังสือด้วยระบบนี้จะรองรับความก้าวหน้าทางวิทยาการในสาขาวิชาใหม่ ๆ ได้ มีแผนการจัดหมวดหมู่ที่ละเอียด แต่ไม่ได้หมายความว่าระบบการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันจะมีความเป็นสากลอย่างแท้จริง การขยายหมวดหมู่หนังสือจึงขึ้นอยู่กับการค้นหาสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ เข้ามาไว้ในห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเท่านั้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาเป็นผู้กำหนดหมู่ย่อย

แม้ว่าระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันมีจุดมุ่งหมายเพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงานจัดหมู่และการบริการของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน เลโอ อี. ลามองตาญ (Leo E. LaMontagne) กล่าวว่า “แม้ว่าการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันจะมีขอบเขตการจัดหมู่ที่กว้างขวาง ระบบนี้สามารถใช้กับห้องสมุดเฉพาะที่มีสิ่งพิมพ์เฉพาะสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งได้” (Chan 1980,29) ปัจจุบันนี้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่นิยมใช้ระบบการจัดหมู่หนังสือแบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดในประเทศสหรัฐอเมริกา และแคนาดา ส่วนในประเทศไทยมีการนำระบบการจัดหมู่หนังสือแบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 ห้องสมุดแห่งแรกในประเทศไทยที่ใช้ระบบการจัดหมู่หนังสือแบบระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันนี้คือ ห้องสมุดคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สรุป

1. ก่อนการพัฒนาระบบการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่ใช้ในปัจจุบัน ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ได้จัดหมวดหมู่หนังสือด้วยระบบต่าง ๆ ดังนี้ คือ :-

1.1 การจัดตามขนาดของหนังสือ หนังสือที่มีขนาดเดียวกันจัดเรียงตามลำดับหมายเลขทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง

1.2 การจัดตามสาขาวิชา โดยใช้ระบบการจัดหมู่ของเบคอน และคาลอมแบร์ต ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ในห้องสมุด “Library Company of Philadelphia” ของเบนจามิน แฟรงคลิน ในเมืองฟิลาเดลเฟีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

1.3 การจัดหมู่หนังสือด้วยระบบของ โรมัส เจฟเฟอร์สัน

2. ในปลายทศวรรษ 1890 ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันมีจำนวนหนังสือเกือบล้านเล่ม การจัดหมู่ด้วยระบบของ โรมัส เจฟเฟอร์สัน ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันจึงมีความจำเป็นที่จะคิดหาวิธีการจัดหมวดหมู่ใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณหนังสือที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

3. ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันไม่สามารถนำระบบคิวอีมาใช้ได้ เนื่องจากนายแมลวิลล์ คิวอี้ ไม่อนุญาตให้มีการขยาย หรือเปลี่ยนแปลงหมวดหมู่ใด ๆ ของเขา ตามที่ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเห็นสมควร

4. ระบบขยายของคัตเตอร์ (Cutter's Expansive Classification) เป็นระบบการจัดหมู่หนังสือที่ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดยมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาในแขนงวิชาต่าง ๆ และบรรณารักษ์จัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ทำหน้าที่พัฒนาแผนการจัดหมู่หนังสือของหมวดหมู่ต่าง ๆ

5. ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันจัดทำขึ้นสำหรับการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันโดยเฉพาะ แต่ปัจจุบันระบบนี้เป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายในห้องสมุดขนาดใหญ่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดเฉพาะ

แบบฝึกหัดทบทวน

1. การจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันมีการพัฒนาระบบการจัดหมู่อย่างไร
2. ระบบการจัดหมู่หนังสือระบบใดที่ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันใช้เป็นพื้นฐานในการจัดรูประบบของตนเอง
3. บุคคลต่อไปนี้มีบทบาทสำคัญอย่างไรต่อการพัฒนาการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน
 - ก. Thomas Jefferson
 - ข. Charles Ammi Cutter
 - ค. Herbert Putnam
 - ง. James C.M. Hanson
 - จ. Charles Martel
4. เพราะเหตุใด หมวด Z จึงได้รับการจัดทำเป็นหมวดแรก
5. ห้องสมุดประเภทใดนิยมใช้ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันในการจัดหมวดหมู่หนังสือ เพราะเหตุใด
6. จงอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบการจัดหมู่หนังสือแบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน
7. เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าการจัดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นระบบที่เกิดจากการปฏิบัติ (practical system)
8. เพราะเหตุใดระบบการจัดหมู่หนังสือแบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันไม่จัดเป็นระบบการจัดหมู่หนังสือที่เป็นสากล แต่เป็นที่ยอมรับและใช้กันอย่างกว้างขวางและแพร่หลาย